

# גמ פשוט פרק עשירי בבא בתרא

## קעא.

### עין משפט נר מצוה

קב א מיי פכיג מהל  
מלוה ולה טו סמנ  
עשין דז טושע' מ"מ ס' נג  
סעיף א:  
קב ב טושע' ח"מ ס' רלט  
סעיף א בהגיה:  
קד ג מיי פכיג מהל  
מלוה ולה סמנ ד סמנ  
עשין דז טושע' מ"מ ס' מג  
סעיף ד:

**א"ר** עדים שעשו שליחות ב'. תימה קצת על הלשון דמשמע (ו) שעשו שליחות כנר גורס שלא יעשו כי היאם דהתקבל (גיטין דף קס:) דכתבי תפוחא ושמה היה נפוחא וקאמר עשו עדים שליחותן ולא יכתבו עוד התם ניחא אבל הכא אין ליישב כלל דכ"ש

**בשלמא** בי דינא. מקרעין ומחליפין אחר וכותבין אותו מומן ראשון לנרוף שלא כדין מומן ראשון דמן הדין לא אליס שטרר למיטרף אלא מיום שנכתב ואילך אלא ב"ד אלימי ומפקעי ממונא דהפקר בית דין הפקר כדנפקא לן (גיטין לו:) מאלה הנחלות ויהושע עין: **אלא** עדים

### רבינו גרשום

שלם דבית דין יש להם כח לעשות כן: אלא עדים שעשו שליחותן בפעם ראשונה שחתמו כשהיה כל החוב שלם כשטרור מאתו זמן מי יש להם כח לחזור ולעשות שליחות אחרת לקרוע ולכתוב שטר שני ולהחיות בו שטרורו מכלל שטרור הראשון והא נפטר לו החייב והאי שטרר אחריתא הוא: ומקשי ולא. ואין כח לעדים לחזור ולעשות שליחות אחרת: והאמר רב יהודה כותבין עדים אם רצו אפי' עשרה שטרות על שדה אחת. היינו כמה שיהיה שטרורו בו יוסף אפר בשטר מתנה. יכול לעשות אפי' עשר שטרות לפי שבשטר מתנה אם יוציא בע"ח ממנו המתנה (אין) יכולין להחייב לכתוב אפי' שטרות שלא באחריות לכתוב שאין בהם אחריות לא מצי טריף בהו לקוחות. אבל בשטריו יתלוה שיתכלו לטרורין בהן ואין כח לעדים לחזור ולעשות שליחות אחרת לקרוע ולכתוב אלא בית דין אלו ולא עדים: מאי ברייתא. דאמר רב חנמן ואי שמיצא ליה לרב. וזו היא עיקר הברייתא דהתיא הרי שהיו נושין כר. ומפני ב' דברים אמרו כותבין שובר. שיהיו תקנת המלוה אחד כדי שיכוף לזה לפרועו שפחד שמא יאבד שוברו ונמצא זה מוציא שטרור וגוב' חובו משלם. ואחר שטרור קיים ויכול לטרורין הלקוחות מומן ראשון אפי' שפייע לו מקצת חוב: ומקשי והא ר' יהודה נמי מומן ראשון אמר. אם כן במאי קא פליג ר' יוסי עליה: הכי קאמר ליה ר' יוסי לר' יהודה אי מומן ראשון קאמר. כדאמינא אנא: פליגנא עלך כהרא. דאמינא דכותבין שובר ואת אמרת דליחיל: ואי מומן שני קאמר. כדאוקימנא לטעמא במתני': פליגנא עלך בתרתי. דסבירא לי דגובה מומן ראשון וכותבין שובר: שומנו כחוב שבבי או בי בתשרי. שהוא יום הכפורים לזה פלוגי מפלוגי הוא הדין נמי בשאר מועדים בירוד ודאי שהלואה לא היתה באותו היום אלא להכי כתבו כך להודיע שמן השטר מאוחר הוא וכשר: ור' יוסי פוסל. דמחוי כשיקרא: והוא מעשה בא לפניך. בשטר שכתב בו והכשרת אמר לו כשכתבתי בזה הכשרתי. שכתב זמנו שבת ר'. יוסי היה פוסל: הכל מודים. בין ב' יהודה בין ר' יוסי שאם כתב שכתבו העדים הווקעו לידע עונתו של

בשלמא בי דינא אלימי לאפקועי ממונא "אלא עדים שעשו שליחותן חוזרין ועושין שליחותן ולא הוא אמר רב יהודה אמר רב עדים כותבין אפילו עשרה שטרות על שדה אחת רב יוסף אמר בשטר מתנה ורבה אמר ב"בשטר שאין בו אחריות מאי ברייתא דתניא הרי שהיו נושין בו אלף זוז ופרע מהן חמש מאות זוז עדים מקרעין את השטר וכותבין לו שטר אחר מומן ראשון דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר שטר זה יהא מוגח במקומו ויכתבו שובר ומפני שני דברים אמרו כותבין שובר אחת כדי שיכוף לפורעו ואחת כדי שיוגבה מומן ראשון והא רבי יהודה נמי מומן ראשון קאמר הכי קאמר ליה ר' יוסי לרבי יהודה אי מומן ראשון קאמר פליגנא עלך כדאמר אי מומן שני קאמר פליגנא עלך בתרתי תנו רבנן **שטר** שיומנו כתוב בשבת או בעשרה בתשרי שטר מאוחר הוא וכשר דברי ר' יהודה רבי יוסי פוסל אמר לו רבי יהודה והלא מעשה בא לפניך בצפורי והכשרת אמר לו כשהכשרתי בזה הכשרתי והא רבי יהודה נמי בזה קאמר אמר רבי פדת הכל מודים שאם הווקעו לעונתו של שטר ונמצאת עונתו מכוונת בשבת או בעשרה בתשרי ששטר מאוחר הוא וכשר לא

**בשלמא** בי דינא. מקרעין ומחליפין אחר וכותבין אותו מומן ראשון לנרוף שלא כדין מומן ראשון דמן הדין לא אליס שטרר למיטרף אלא מיום שנכתב ואילך אלא ב"ד אלימי ומפקעי ממונא דהפקר בית דין הפקר כדנפקא לן (גיטין לו:) מאלה הנחלות ויהושע עין: **אלא** עדים שעשו שליחותן. לכתוב ולהעיד בשטר הראשון היאך חוזרין ועושין שליחותן אחרת (ב) ומי נתן להם כח זה: ולא בתמייה. וכי אין עדים חוזרין ועושין: **והאמר** רב יהודה אמר רב. מי שאבד שטרור ואמר לעדים כתבו לי אחר חוזרין וכותבין אפי' עשרה שטרות אם אבדו זה אחר זה: ומשני רב יוסף אמר. לעולם אין כח בידם של עדים לחזור ולכתוב שטר אחר לגבות מלקוחות וכי קאמר רב יהודה אמר רב ה"מ בשטר מתנה שאין בו אחריות (ו) וכיון דהכל יודעין שנתן לו השדה למה לא יכתבו לו שטר מתנה להיות צידו לעדות דמיקו ארעא צדיה: **ורבה** אמר. אפי' בשטר מכירה קאמר רב יהודה דכותבין עשרה וכגון דלית ציה אחריות וכדלמנן לעיל (דף קסח:) חוץ מאחריות שבו וכדלמנן רב מומן לעיל (דף קטט:) שטרר דנן דכתבנוהו לא למיגבי ציה כו': **כדי שיכוף לפורעו.** המלוה יכוף ללוה לפורעו שדואג פן יפסיד שוברו וזה יוציא שטרור ותוצעו כל חובו: **ופרכין** (ו) **ור' יהודה נמי מומן ראשון קאמר.** כר' יוסי ומה שכתב המלוה הוא זו שאמר רבי יוסף כדי שיגבה מומן ראשון: **הכי קאמר ליה רבי יוסי נו'.** דרבי יהודה לא פירש דבריו כל כך אלא יחליף סתמא קאמר ליה לר' יוסי כדמנן צמתיתין: **כדא פליגנא.** דכותבין שובר כדי שיכוף לפורעו: **בפרסי פליגנא עלך.** (ו) כי כותבין שובר וגוזין מומן ראשון: **ס' שטר שנכתב בו זמנו בשבת** או **בעשרה בתשרי.** כגון צמתיות שמונין להחייב החסר (ו) וכתב בשטר ט"ו לירח פלוני וכשאלו נוקקין לכיון מתי יוסף יוס ט"ו של אותו חדש נמצא עונתו ביום שבת או ביום עשירי לתשרי דהיינו יו"ט והכל יודעין שלא נכתב לא בשבת ולא ביו"ט ונמצא שלא נכתב ביום יום המוכיח בשטר אלא או מוקדם הוא ופסול או מאוחר וכשר: **שטר מאוחר הוא וכשר דברי ר' יהודה.** דכ"ל לרבי יהודה כל שטר מאוחר כשר ואפילו אותו שאין להוכיח ממונו של שטר אם מאוחר הוא ואם לאו וכ"ש זה שומנו ביום השבת וביום הכפורים שהומן מוכיח שהוא מאוחר ואפי' רבי יוסף מודה ציה דלג נפיק מיינה חורבא מהאי דמפרש אשיל. והא ליה לרבי ליימר שמה מוקדם הוא ופסול כמו שפירש רבינו חננאל הלל תרצה דרמינן עלה דמתניתין (סנהדרין דף נג.) דתנן אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות דרישה וחקירה שנאמר (ויקרא כד) משפט אחד יהיה לכם הא דתניא בתוספתא בתחלת מסכת מכות שטר שכחתי

בזמנו ראשון וכותבין אחר וכותבין אותו מומן ראשון לנרוף שלא כדין מומן ראשון דמן הדין לא אליס שטרר למיטרף אלא מיום שנכתב ואילך אלא ב"ד אלימי ומפקעי ממונא דהפקר בית דין הפקר כדנפקא לן (גיטין לו:) מאלה הנחלות ויהושע עין: **אלא** עדים שעשו שליחותן. לכתוב ולהעיד בשטר הראשון היאך חוזרין ועושין שליחותן אחרת (ב) ומי נתן להם כח זה: ולא בתמייה. וכי אין עדים חוזרין ועושין: **והאמר** רב יהודה אמר רב. מי שאבד שטרור ואמר לעדים כתבו לי אחר חוזרין וכותבין אפי' עשרה שטרות אם אבדו זה אחר זה: ומשני רב יוסף אמר. לעולם אין כח בידם של עדים לחזור ולכתוב שטר אחר לגבות מלקוחות וכי קאמר רב יהודה אמר רב ה"מ בשטר מתנה שאין בו אחריות (ו) וכיון דהכל יודעין שנתן לו השדה למה לא יכתבו לו שטר מתנה להיות צידו לעדות דמיקו ארעא צדיה: **ורבה** אמר. אפי' בשטר מכירה קאמר רב יהודה דכותבין עשרה וכגון דלית ציה אחריות וכדלמנן לעיל (דף קסח:) חוץ מאחריות שבו וכדלמנן רב מומן לעיל (דף קטט:) שטרר דנן דכתבנוהו לא למיגבי ציה כו': **כדי שיכוף לפורעו.** המלוה יכוף ללוה לפורעו שדואג פן יפסיד שוברו וזה יוציא שטרור ותוצעו כל חובו: **ופרכין** (ו) **ור' יהודה נמי מומן ראשון קאמר.** כר' יוסי ומה שכתב המלוה הוא זו שאמר רבי יוסף כדי שיגבה מומן ראשון: **הכי קאמר ליה רבי יוסי נו'.** דרבי יהודה לא פירש דבריו כל כך אלא יחליף סתמא קאמר ליה לר' יוסי כדמנן צמתיתין: **כדא פליגנא.** דכותבין שובר כדי שיכוף לפורעו: **בפרסי פליגנא עלך.** (ו) כי כותבין שובר וגוזין מומן ראשון: **ס' שטר שנכתב בו זמנו בשבת** או **בעשרה בתשרי.** כגון צמתיות שמונין להחייב החסר (ו) וכתב בשטר ט"ו לירח פלוני וכשאלו נוקקין לכיון מתי יוסף יוס ט"ו של אותו חדש נמצא עונתו ביום שבת או ביום עשירי לתשרי דהיינו יו"ט והכל יודעין שלא נכתב לא בשבת ולא ביו"ט ונמצא שלא נכתב ביום יום המוכיח בשטר אלא או מוקדם הוא ופסול או מאוחר וכשר: **שטר מאוחר הוא וכשר דברי ר' יהודה.** דכ"ל לרבי יהודה כל שטר מאוחר כשר ואפילו אותו שאין להוכיח ממונו של שטר אם מאוחר הוא ואם לאו וכ"ש זה שומנו ביום השבת וביום הכפורים שהומן מוכיח שהוא מאוחר ואפי' רבי יוסף מודה ציה דלג נפיק מיינה חורבא מהאי דמפרש אשיל. והא ליה לרבי ליימר שמה מוקדם הוא ופסול כמו שפירש רבינו חננאל הלל תרצה דרמינן עלה דמתניתין (סנהדרין דף נג.) דתנן אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות דרישה וחקירה שנאמר (ויקרא כד) משפט אחד יהיה לכם הא דתניא בתוספתא בתחלת מסכת מכות שטר שכחתי

בזמנו ראשון וכותבין אחר וכותבין אותו מומן ראשון לנרוף שלא כדין מומן ראשון דמן הדין לא אליס שטרר למיטרף אלא מיום שנכתב ואילך אלא ב"ד אלימי ומפקעי ממונא דהפקר בית דין הפקר כדנפקא לן (גיטין לו:) מאלה הנחלות ויהושע עין: **אלא** עדים שעשו שליחותן. לכתוב ולהעיד בשטר הראשון היאך חוזרין ועושין שליחותן אחרת (ב) ומי נתן להם כח זה: ולא בתמייה. וכי אין עדים חוזרין ועושין: **והאמר** רב יהודה אמר רב. מי שאבד שטרור ואמר לעדים כתבו לי אחר חוזרין וכותבין אפי' עשרה שטרות אם אבדו זה אחר זה: ומשני רב יוסף אמר. לעולם אין כח בידם של עדים לחזור ולכתוב שטר אחר לגבות מלקוחות וכי קאמר רב יהודה אמר רב ה"מ בשטר מתנה שאין בו אחריות (ו) וכיון דהכל יודעין שנתן לו השדה למה לא יכתבו לו שטר מתנה להיות צידו לעדות דמיקו ארעא צדיה: **ורבה** אמר. אפי' בשטר מכירה קאמר רב יהודה דכותבין עשרה וכגון דלית ציה אחריות וכדלמנן לעיל (דף קסח:) חוץ מאחריות שבו וכדלמנן רב מומן לעיל (דף קטט:) שטרר דנן דכתבנוהו לא למיגבי ציה כו': **כדי שיכוף לפורעו.** המלוה יכוף ללוה לפורעו שדואג פן יפסיד שוברו וזה יוציא שטרור ותוצעו כל חובו: **ופרכין** (ו) **ור' יהודה נמי מומן ראשון קאמר.** כר' יוסי ומה שכתב המלוה הוא זו שאמר רבי יוסף כדי שיגבה מומן ראשון: **הכי קאמר ליה רבי יוסי נו'.** דרבי יהודה לא פירש דבריו כל כך אלא יחליף סתמא קאמר ליה לר' יוסי כדמנן צמתיתין: **כדא פליגנא.** דכותבין שובר כדי שיכוף לפורעו: **בפרסי פליגנא עלך.** (ו) כי כותבין שובר וגוזין מומן ראשון: **ס' שטר שנכתב בו זמנו בשבת** או **בעשרה בתשרי.** כגון צמתיות שמונין להחייב החסר (ו) וכתב בשטר ט"ו לירח פלוני וכשאלו נוקקין לכיון מתי יוסף יוס ט"ו של אותו חדש נמצא עונתו ביום שבת או ביום עשירי לתשרי דהיינו יו"ט והכל יודעין שלא נכתב לא בשבת ולא ביו"ט ונמצא שלא נכתב ביום יום המוכיח בשטר אלא או מוקדם הוא ופסול או מאוחר וכשר: **שטר מאוחר הוא וכשר דברי ר' יהודה.** דכ"ל לרבי יהודה כל שטר מאוחר כשר ואפילו אותו שאין להוכיח ממונו של שטר אם מאוחר הוא ואם לאו וכ"ש זה שומנו ביום השבת וביום הכפורים שהומן מוכיח שהוא מאוחר ואפי' רבי יוסף מודה ציה דלג נפיק מיינה חורבא מהאי דמפרש אשיל. והא ליה לרבי ליימר שמה מוקדם הוא ופסול כמו שפירש רבינו חננאל הלל תרצה דרמינן עלה דמתניתין (סנהדרין דף נג.) דתנן אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות דרישה וחקירה שנאמר (ויקרא כד) משפט אחד יהיה לכם הא דתניא בתוספתא בתחלת מסכת מכות שטר שכחתי

(א) תוספתא דמסכת פ"א  
ע"ג, (ב) פ"א: הויס,  
(ג) כ"ל מומן ראשון, ר"ש,  
(ד) לפי רמב"ם כ"ל י"ז גיטין.  
ר"ל, (ה) פ"א רמב"ם, (ו) פ"א  
ר"מ תשרי, (ז) כ"ל למוהו,

### הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה אלו וכו' דמי נתן: (ב) ר"ה ומשני וכו' דבין דהכל: (ג) ר"ה ופרכין והא רבי יהודה: (ד) ר"ה צמתי פליגנא עלך דהותבין ל"ל ותיבת כי נתקן: (ה) ר"ה אמר רבי פדת לו דמפרש לקמן ה"פ' וא"כ תחיל ה"ה והכי קאמר: (ו) חול' ד"ה אלו וכו' דמשמע דלפי שעתו וכו' שלא יעשו עוד כי ה"ה שם הווקעו לעונתו של שטר וכו' אמר רובו. כ"כ ופי' זה כ"ל שהיה כמות בשטר צ"ל גיטין:

### מוסף תוספות

א. ג"א: וכו' בבבלי שעשו שליחותם וכתבו פניה אחת. חוזרין ועושין אותה שליחות לעולם, שיכתבו גם עתה מומן ראשון. ש"מ"ק ג"ס ה"א: ב. ג"א: ואירע ר"ה ניסן ביום חמישי. ש"מ"ק ג"ס ח"ס ה"א: ג. ג"א: כתוב בשטר ביום שני בשבת שניה של תשרי, ור"ה היה בשבת. ש. ת. ולא היא מאוחר. ש. ה. דהא תלינן בהכי אומר ב"ד כדאיתא בסנהדרין וכו'. כ"כ.